

Lesnaður í Aberdeen

Í samband við, at Alex Kemp og Scott C. Styles eru í Føroyum og halda fyrilestur um oljuvinnu fara teir á føroyamálsdeildini fróðskaparsetrinum týskvöldið hin 29. juni klokkan 19:30 at siga eitt sindur um lesnað við Universitetið í Aberdeen.

KÁRI Á RÓGVÍ
OG TEITUR POULSEN

Teir báðir Alex Kemp, professari í oljubúskapi, og Scott C. Styles, lektari í oljurætti, undirvísja á universitetinum í Aberdeen í Skotlandi. Tiltakið týskvöldið verður um lesnað og lestrarviðurskipti í Skotlandi. Nógvar føroyingar hava nú nomið sær kunnleika við skotsk universitet, serliga universitetið í Aberdeen. Útbúgvingin er farin fram bæði sum grundútbúgving, yvirbyggingur og granskning. Aberdeen er ein stórbýur nær Føroyum, sum hevur nógvar fyriminir: enskt mál, hollar royndir innan granskning, góð útbúgvingarstøð og ikki minst er byurin miðstöð fyri bretsku oljuvinnuna.

Figgjarmálastýrið saman

við Atlantic Airways og Strandferðsluni hava stuðlað ferðini hjá teimum báðum oljuserfrøðingunum. Teir stæða nakrar dagar í Føroyum, áðrenn teir aftur halda leiðina til Aberdeen, har alsamt fleiri føroyingar nú nema sær kunnleika – ikki minst innan ymsar oljuvinnutættir.

Lærdómsmiðdeplin í Norðurskotlandi

Elsti parturin av universitetinum, King's College, varð stovnst í 1495. Tað var bispurin í Aberdeen, William Elphinstone, sum tók stig til at fáa útbúgvind fólki í norðara Skotlandi. Sum ein av teimum gomlu lærðu háskúlanum er Aberdeen millum tey best umtókta granskingarstöðini í Bretlandi. Ikki færi enn fyra granskarar í Aberdeen

hava fingið Nobel heiðursløn, ein í kemi, ein í fysikk, ein í medisini og ein, Lord Boyd-Orr, enn tá friðarheiðurslønina.

Eitt gott granskingarumhvørvi merkir, at teir bestu innan ymsar fakkbólar tyrpast saman. Harvið fáast tær bestu fakligu umstøðurnar til eina holla undirvísing. Í 1997 vóru 11.000 lesandi við universiteti í Aberdeen. Útlendsk lesandi komu úr 94 ymsum londum.

Flestu útbúgvingar eru skipaðar við grundútbúgving í 3-5 ár, hesar verða oftast nevndar bachelor útbúgvingar. Síðani ber til at taka styttri yvirbygging, oftast eitt ár. Í Skotlandi er ikki vanligt at taka grundútbúgving og yvirbyggingin á sama lærustovni. Tessvegna koma flestu lesandi á yvirbyggingunum, nevnd-

ar master útbúgvingar, frá øðrum lestrarstovnum í Skotlandi ella úr utlandum. Eisini er møgulegt at granska og taka PhD ella aðrar granskingarútbúgvingar. Hesar eru sum oftast trý ár til longdar.

ÚSUN og Aberdeen

Lesandi føroyingar í Aberdeen eins og aðrarstaðni uttanfyri norðurlond hava møguleika at fáa skúlagjaldið gildið ígjøgnum USUN skipanina. Allir hægri skúlar í Bretlandi krevja gjald frá teimum lesandi og kann hetta vera millum 5.000 krónur og 70.000 krónur, alt eftir hvat skeið talan er um, og hvør tann lesandi er. ÚSUN letur upp til 60.000 krónur fyri skúlagjald, so í flestu førum skula næringarnir einki gjalda sjálvir. Harumframt

Alex Kemp fer at halda fyrilestur um lesnað í Aberdeen

verður sjálvandi eisini ískoyttisstuðul frá SU latin. Ein føroyingur við reyðum passíð skal sum EU-borgari einans gjalda tað sama sum skotar sjálvir gjalda, og er hetta oftast munandi biligari enn gjaldið fyri ikki-EU-borgarar. Hartil ber til at fáa sama danska SU, sum fæst til lesnað í Danmark.

Tey, sum áhugaði eru fyri lesnaði ella granskning í Aberdeen kunnu leita sær

út á føroyamálsdeildina á Fróðskaparsetrinum týskvöldið 29. juni, har greitt verður frá universitetinum í Aberdeen og stuðulsmøguleikum hjá ÚSUN.

Fyrislestur um oljubúskap og oljulóg

Í læraskúlahøllini hin 30. juni klokkan 19:30 fara tveir professarar úr Aberdeen at halda fyrilestur og svara spurningum. Teir fara at røða um búskap og lóg í samband við eina komandi oljuvinnunu.

JAN MULLER

Teir báðir Alex Kemp, professari í oljubúskapi, og Scott C. Styles, lektari í oljurætti, undirvísja á universitetinum í Aberdeen í Skotlandi. Teir fegnast um høvið til sleppa til Føroya bestu ársins tíð at halda fyrilestrar um í samband við komandi oljuvinnuna í Føroyum.

Figgjarmálastýrið saman við Atlantic Airways og Strandferðsluni hava stuðlað ferðini hjá teimum báðum oljuserfrøðingunum. Teir stæða nakrar dagar í Føroyum, áðrenn teir aftur halda leiðina til Aberdeen, har fleiri føroyingar nú nema sær kunnleika innan ymsar oljuvinnutættir.

Búskapur og Olja

Alex Kemp hevur fylgt oljuvinnuni síðani hon tók seg upp í Skotlandi. Frá fyrsta degi legði univ-ersitetið í Aberdeen seg eftir at fylgja vísindaliga við virksemi- ni í Norðsjónum. Búskapararini eru tessvegna greiddiga lýst ígjøgnum eitt longri tíðarskeið.

Sjálvur hevur Alex Kemp skrivað omanfyri 160 almennakunngjörðar vísindaligar greinar innan oljubúskap. Herfyri leit Tony Blair, forsætisráðharri, honum latin upp í hendi at granska og skriva søguna um olju og gassindnaðin í bretsku Norðsjónum.

Tann nógv vitatin, sum universitetið í Aberdeen hevur savnað um oljuvinnu og árin hennara á búskapin hevur givið búskaparfrøðingunum nógva at gera við at ráðgeva virkum og londum innan oljuvinnu. Til tess at samskipa ráðgevingina er eitt virkið, AUCPEC, stovnað at samskipa konsulentsvirksemið, sum universitetið veitur kring allan heim.

Eisini í Føroyum hava bød verið eftir AUCPEC, har Alex Kemp er nevndarlimur, sum hava lagt oljurá- leggningarnevndini lag á í samband við oljuskattaskipanina. Royndir hava vist, at besti skattingarháttur er ein vinningskattur, heldur enn framleiðslugjald, tí hetta økir um áhugan at leita eftir nýggjum oljuleiðum.

Lóg og rættur

Scott C. Styles hevur drúgv- ar royndir innan oljurætt, hevur bæði starvast við hesum lógarøki í Dundee og í Aberdeen. Oljurættur er ein samanrenning av ymsum lógargreinum, ið hava týðning fyri oljuvinnuna. Talan er bæði um altjóðarætt (marknaðarspurningar), almennan rætt (loyvi, trygd), avtalarætt (samstarv), og aðrar lógartættir, sum fáa sína serligu nýtslu á olju- økinum.

Ein spurningur, sum hevur serligan áhuga innan oljurætt, eru trygdar og umhvørviskrav. Í Bretlandi var ov lítið gjort við henda spurning frá byrjan. Ov vánalig trygdarviðurskipti fóru við sær ta syndarligu Piper Alpha vanlukkuna. Síðan óhappi, ið kostaði omanfyri hundrad fólku- livið, vórðu trygdarkrovini almikið herð og umhvørvis- ísfrýsitingin var skild frá oljufrysisitingini til tess at forða fyri, at landsins ynski um framleiðslu og skattir skuldi føra við sær slakkan av trygdareglunum.

Flestu minnst røkið, sum

stóðst av Brent Spar pallin- um, tá hann skuldi rigga- st av. Áttalan var at søkkja hann á djúpum vatni, og var hetta av serfrøðingum met- t at vera besta loysnin. Um- hvørvisfelagsskapir fingi tó stæða áttalanina, og verður tí pallurin tikin sundur á landi og endurnyttur til on- nur endamáli.

Hesir spurningar verða millum evnini, sum norðið verður við í fyrilestrinum um skipan av lógarverkin- um í samband við oljuvinn- una.

Føroyingar lisið í Aberdeen

Stigtakararnir eru tveir ung- ir føroyskir lesandi í Aber- deen, Teitur Poulsen, sum er liðugur at lesa olju- og búskaparføði (M.A.), og Kári á Rógvi, sum eftir lokna lægfrøðiútbúgving hevur lisið LL.M. innan vinnu- og oljulóg. Teir báðir hildu, at føroyingar eiga at gera stigtakararnir við tær royndir, skotar hava gjørt, síðan oljuvinnan tók seg upp hjá teimum. Samstund- is eiga føroyingar at um- hugsa at lesa í Skotlandi. tí

Skotland hevur gott orð á sær innan útbúgving á ok- jum av týðningi fyri føroy-

ingar, og málsliga er tað eisini ein stórir fyrminur at lesa á enskum.

OLJUFYRILESTUR

Mikudagin 30. juni 1999 halda Alex Kemp, professari í oljubúskapi, og Scott C. Styles, lektari í oljurætti Al- mennan fyrilestur og svara spurning- um um eina komandi oljuvinnu í lær- araskúlahøllini

Fyrireikarar: Teitur Poulsen og Kári á Rógvi

KUNNINGARFUNDUR

Týsdagin 30. juni 1999 siga Alex Kemp, professari í oljubúskapi, og Scott C. Styles, lektari í oljurætti frá um um møguleikarnar hjá føroyingum at lesa við neversitetið í Aberdeen Á Føroyamálsdeildini á Fróðskapar- setrinum

Fyrireikarar: Teitur Poulsen og Kári á Rógvi